

RYBNÍKÁŘSTVÍ

Rybářské sdružení České republiky

Prosinec 2011 - Číslo

8

INFORMACE

Fotoreportáž
z prosincového
zasedání RS ČR
v Českých Budějovicích 2

ROZHOVOR

**Je třeba prosadit
zákony, které nás
nebudou drtit,**
říká Jan Hůda 3

PŘEDSTAVUJEME

Rybářství Telč
se zaměřuje
hlavně na vedlejší
druhy ryb 5

MARKETING

O Gastrofestu
a o tom, proč se
české kvalitní ryby málo
uplatňují v restauracích 7 a 8

Sdružení má staronového prezidenta a nového ředitele

Rybářské sdružení ČR vstoupí do roku 2012 s novým či staronovým vedením. Prosincové plenární zasedání zvolilo prezidentem sdružení Ing. Jana Hůdu, Ph.D., který tak začne už sedmé volební období v jeho čele. Viceprezidentem byl zvolen Ing. Ladislav Vacek. Novým ředitelem se stane Mgr. Michal Kratochvíl, kterého vybral na tuto funkci ve vyhlášeném výběrovém řízení výkonný výbor sdružení, a plenární zasedání pak jeho nominaci schválilo.

Jan Hůda

Michal Kratochvíl

Ladislav Vacek

České Budějovice

Jan Hůda, předseda představenstva Rybářství Třeboň Hld. získal v tajných volbách přes 94 procent hlasů a obhájil tak svůj minulý tříletý mandát. Za viceprezidenta byl rovněž v tajných volbách zvolen více než 83 procenty Ladislav Vacek, ředitel Rybářství Chlumec nad

Cidlinou. Tajné volbě předcházela změna volebního řádu, která od sebe oddělila volbu prezidenta od volby viceprezidenta. Každý se tedy volil ve vlastním kole. O funkci ředitele Rybářského sdružení se ve výběrovém řízení ucházelo šest zájemců, z nichž se pět dostavilo na jednání s výkonným výborem sdružení.

Na něm představili svou koncepci řízení a odpovídali na dotazy. Nejsilnější podporu zde v tajném hlasování získal třicetiletý biolog Mgr. Michal Kratochvíl, pracovník Hydrobiologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR v Českých Budějovicích, který nyní dokončuje doktorské studium na Přírodovědecké fakultě Jihočes-

ké univerzity. Plenární zasedání jeho volbu potvrdilo sto procenty přítomných hlasů. Michal Kratochvíl se ředitelem Rybářského sdružení stane 1. ledna 2012, zatím na roční zkušební dobu. Ve funkci vystřídá Ing. Václava Šilhavého, který po čtrnácti letech v čele organizace odchází do penze.

(Pokračování na straně 2)

Setkání autorů připravované publikace Naše rybářství

V sídle Rybářského sdružení ČR se 6. října sešli spoluvůdci připravované výpravné publikace Naše rybářství, která vyjde na jaře 2012 v rámci projektu financovaného z OP Rybářství v programu 3.1.a) společné činnosti. Gestorem celého projektu je právě Rybářské sdružení ČR.

České Budějovice

„Autory jednotlivých kapitol jsme informovali o rozsahu publikace, poměru fotografií, textu a termínech. Prostě o technických parametrech. Obsahová náplň je především na nich samých. Všechno to jsou uznávaní experti na da-

nou problematiku, a proto by kniha měla být vizitkou našeho rybářství,“ uvedl Martin Urbánek, který projekt za Rybářské sdružení ČR zastřešuje. Publikace bude slavnostně představena v květnu příštího roku na jednom z plenárních zasedání Rybářského sdružení.

Na snímku zleva: Jan Andreska, Petr Stupka, Martin Urbánek, Václav Šilhavý, Pavlína Nováková, Miroslav Hule, Pavel Hartman a Josef Pokorný

Evropský rybářský fond. Investování do udržitelného rybolovu

2 | INFORMACE

Sdružení má staronového prezidenta a nového ředitele

(Dokončení ze strany 1)

Práci končícího ředitele ocenili účastníci plenárního zasedání potleskem ve stoje. „Bylo mi ctí vám sloužit a dělal jsem to rád. Rybářům budu i nadále držet pěsti. Všechno nejlepší,“ rozloučil se se zástupci nejvýznamnějších českých rybářských společností Václav Šilhavý.

Raději pracovat, než čekat na náhrady

Během prosincového zasedání Rybářského sdružení ČR se jednalo rovněž o podpoře odvětví z národních i evropských fondů. V této souvislosti zazněly z pléna obavy před „zezelenáním“ Evropy. To se už nyní mimo jiné projevuje nejen ve snaze posilovat alternativní zdroje výroby elektrické energie, jako je vítr nebo

slunce, ale i úvahami o „zakonzervování“ rybníků omezením výroby a finanční kompenzací takto ztracené produkce.

„Evropská unie v tomto případě nejde dobrou cestou a my také své rady na omezování výroby musíme rázně odmítnout. Pro nás je jediná alternativa - udržet tradici, řemeslo, práci,“ reagoval na dotazy Jan Hůda, prezident Rybářského sdružení České republiky. „Závislost na dotování produkce je scestná. Omezuje motivaci, která je základem podnikání. Následně by se to těžce dotklo i české vědy a výzkumu, která je u rybářství a hydrobiologie na špičkové úrovni. Kdyby na to stát přistoupil, dopady by byly tragické,“ dodal prezident a upozornil, že takové rozhodnutí by jen nahrávalo cizí konkurenci - producentům lososa nebo pangasia.

Kdo je

Michal Kratochvíl

Mgr. Michal Kratochvíl (1982), nový ředitel RS ČR, je absolventem Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, kde vystudoval ekologii. V roce 2004 nastoupil jako odborný pracovník do Hydrobiologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR v Českých Budějovicích, kde působí dodnes. Mimo jiné se zde věnuje především studiu ekologie ryb a odhadům rybích obsádek

v údolních nádržích a jezerech. Od roku 2006 studuje na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity doktorandské studium v oboru Hydrobiologie, které by chtěl ukončit v první polovině roku 2012.

Mezi jeho zájmy patří rybaření, příroda a cestování. O svém vztahu k rybářství říká: „Měl jsem to štěstí, že mé záliby se prolínají s mou profesí a že mohu dělat to, v čem vidím smysl a co mě opravdu baví.“

Splnění všech přání, zdraví a štěstí i plné sítě a kapitální úlovky přeje
Rybářské sdružení České republiky

Fotoobjektivem

Před začátkem jednání si bylo co říct

Připravit hlasovací lístky ...

... a volby mohly začít

Volební komise sčítá hlasy. Zleva: Václav Šilhavý, Martin Urbánek a Jiří Drahota

Ředitel sdružení Václav Šilhavý se loučil

Prezident Rybářského sdružení ČR Jan Hůda o svých cílech v dalším volebním období říká: Je třeba prosadit zákony, které nás nebudou drtit

Ing. Jan Hůda, Ph.D., předseda představenstva Rybářství Třeboň Holding, a.s., začíná svoje sedmé volební období jako prezident Rybářského sdružení České republiky. Čtyři byla jednoletá, další už tříletá. Nejdříve dostal zhruba 78 procent hlasů, a dál při každých tajných volbách jejich počet rostl až na více než 94 procent při posledních, prosincových, volbách.

Co výsledku říkáte?

Hodně mě potěšil. Je to zatím nejvíc hlasů, co jsem při volbách dostal. Je to silný mandát. A těší mě o to víc, že jsem zvyklý i ve sdružení i nepřijemné věci říkat narovinu, a to nikomu na popularitě nepřidává.

S čím do sedmého volebního období půjdete?

V jeho počátku musíme udržet stabilitu sdružení. Ještě jsme se nikdy nedostali do situace, že začínáme jakoby znovu. Máme nového a mladého ředitele a ne o mnoho staršího asistenta. Oba jsou vzdělaní, ale bez zkušeností z praxe. Za to si můžeme sami, nejvíc pak Jan Hůda. Měl jsem být důraznější a řešit to dřívě. Na druhou stranu, každý jsme nějak začínali, také bez praxe. Proto bych se toho zase tak nebál.

Na co se zaměříte?

Sdružení je nastaveno velice dobře a na tom není co měnit. Je potřeba ale zapracovat na vnější komunikaci. K centrálním úřadům jako je Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí, k poslancům, hlavně těm ze zemědělského výboru, i širší veřejnosti. V některých oblastech si při prosazování našich oprávněných zájmů připadáme jako chudí příbuzní.

Co pokládáte za klíčové? Obavy ze „zelenání“ Evropské unie nebo postavení rybářství v českém agrárním sektoru?

Klíčové je upevnit postavení produkčního rybářství v zemědělském sektoru. Rád bych, aby nás, rybáře, v něm vnímali jako stabilní, perspektivní a prosperující odvětví. Majitelé, kteří vlastní rybníky, by měli vědět, že má obor perspektivu. Nelze mít samozřejmě ambice na vysokou rentabilitu a vysoké

Jan Hůda

zisky, protože takové české rybníkářství nikdy nebude. Ale sázet na dlouhou životnost, jistotu a budoucnost, to bezesporu možné je. Tedy za předpokladu, že bude existovat odpovídající vodohospodářská legislativa a ani další limity nebudou likvidační.

Jsou podmínky k prosazení odpovídající legislativy?

Všechno se točí kolem paragrafu 39 zákona o vodách, v němž jsou uvedeny závadné látky. Dnes je závadné prakticky všechno, co se do vody nalije nebo vhodí. Až nelogické pro nás je, že se to má týkat i obilí nebo základního přikrmování. Úvaha je logická - kvalita povrchových vod je obecně špatná. Vliv na to má řada faktorů, rybářství nevyjímaje. Myslím, že se nám ale už podařilo dokázat, že podíl rybářství je na tom malý, někde žádný. I když, pravda, někde to tak být i může. A o to jde - prosadit maximálně objektivní zákony, které nás nebudou drtit.

V čem je problém?

Dnes existuje představa, a někteří politici ji prosazují, že každý rybník v krajině je významný krajinný prvek a každý je tedy třeba chránit a podle ptáků, rostlin, živočichů

se bude točit svět. To je nepřijatelné a nelogické. Celou českou krajinu člověk během staletí přetvořil, aby mu sloužila. A je třeba, aby mu sloužila dál.

Na druhou stranu uznávám, že ne všude si lze dělat to, co bychom při chovu ryb chtěli, protože existují určitá území, kde je ochrana vodohospodářských zdrojů na místě, stejně jako území botanicky, ornitologicky nebo biologicky vzácných. To chápeme a uznáváme. Ale nelze souhlasit s naprostými nesmysly, které by odvětví tak okleštily, až by ztratilo konkurenceschopnost.

Evropa má tendenci „zelenat“ a omezovat produkci na rybnících, kterou by následně firmám kompenzovala. Co vy na to?

Slušně a stručně řečeno, musíme Brusel přesvědčit, že české rybníkářství je jiné než ve zbytku Evropy. Máme spoustu rybníků s tradicí, historií a relativně velkých. Rybníkářství je zde nejen součástí kulturní krajiny, ale i života, podnikání. Dává lidem práci, tu krajinu pomáhá udržovat, aby nezapustla.

Není logické, aby „zelená“ Evropa šla do extrémů, bránila rozvoji sladkovodního rybářství a produkci nahrazovala dotacemi. Jednou přijde doba, kdy státy nebudou mít peníze na náhrady za ušlou produkci. A mezitím se může stát, že řemeslo zanikne, rybníky se zanesou, zmizí jejich kulturní stav a přetrají se obchodní cesty. Nakonec se budeme koukat na pěknou vodu a zelené rákosí, ale pracovní příležitosti zmizí.

V Evropské unii jsou prioritou mořské chovy ryb. Mají pak ty sladkovodní naděje udržet nebo posílit své pozice?

Mořská akvakultura má nesmírné možnosti chovu a naše sladkovodní je v takovém srovnání opravdu jen jejím doplňkem. Na druhou stranu ale sladkovodní ryby využívají potravu, kterou žádný jiný živočich neumí konzumovat - plankton a bentos. Lidstvo by bylo hloupé,

kdyby tuhle přirozenou potravu nevyužilo. Když to neudělá Evropa, ukáže nám to Asie. Třeba Vietnam začínal z nuly a dnes produkuje milion tun sladkovodního pangasia. A my v Česku děláme zhruba dvacet tisíc tun kapra... Bylo by neodpustitelnou chybou, kdyby tak kvalitní produkt jakým je český kapr, zanikl jen proto, že nás převálcují a z trhu vytlačí jiní.

Říkal jste, rybářství jako stabilní prvek českého zemědělství. Jeho prosperita ale závisí mnohdy na státních dotacích. Jak je na tom váš obor?

Od klasické rostlinné nebo živočišné výroby se lišíme tím, že voda, na níž pracujeme, je základem života. Rybní chovů v řízeném prostředí je pár a jsou to vesměs jen pstruhařství. Všechno z lidské činnosti jde do vodotečí, potůčku a v krajině končí v rybnících, tedy umělých nádržích. A rybníky mají řadu funkcí. Pomáhají akumulaci vody, retenci vody a usazování sedimentů. Chceme-li na rybnících hospodářit, minimálně na tyto tři věci musí přispět společnost. Tyto mimoprodukční funkce rybníků neslouží rybářům. Ale tyto funkce rybníky musí plnit, protože jsou součástí krajiny a této země.

Dobře, ale ještě jste neřekl, jak jste na tom?

Ve srovnání s ostatními podprůměrně. O každý dotační titul je třeba bojovat. Nedávno třeba nový ministr zemědělství Petr Bendl uvolnil na mimoprodukční funkce rybníků dotace na úrovni předložského roku. Kdyby se nedostal do čela úřadu, nevím, jak bychom dopadli. Za desítky let, co jednotlivé politiky potkávám, byl prvním, kdo neřečnil, nesliboval a skutečně reálně pomohl. To dává naději, že se na české produkční rybářství snad úhel pohledu mění. Zvláště, když ve srovnání s pastvinami nebo ornou půdou dostáváme jen zlomek toho, co míří do těchto oblastí. Kdo má soudnost, na rybníky by neměl sahat.

FEAP i mezinárodní konference se věnovaly chovu kapra

Za velkého zájmu odborné veřejnosti, se v polovině září uskutečnila v polském městě Dolny Kazimierz mezinárodní konference o chovu kapra. Zúčastnilo se jí 183 expertů z Polska, Česka, Maďarska, Litvy, Lotyšska, Německa, Ukrajiny, Estonska a Rumunska.

Dolny Kazimierz

Náš český tradiční chov kapra v rybnících se liší od vize akvakultury, kterou zastává Evropská unie. Ta prosazuje především podporu rozvoje akvakultury v příbřežních oblastech moří.

Problémy, které nyní řeší rybníkářství na domácí úrovni, už přerostly v mezinárodní záležitosti. Nemoci ryb, rybožraví predátoři, financování sektoru z fondů EU - to jsou hlavní témata, k nimž by evropští chovatelé kapra měli nalézt společný postoj. To byl také motiv ke svolání této mezinárodní konference. „Byla to ideální možnost k výměně zkušeností a vypracování společného postoje ke klíčovým otázkám,“ uvedl Ing. Martin Urbánek, Ph.D., kte-

rý zde zastupoval Rybářské sdružení ČR.

Výsledkem jednání pak byla rezoluce vztahující se ke Společné rybářské politice a Evropskému rybářskému fondu. Vyzdvihuje specifika oboru a měla by pomoci změnit pohled na vnímání rybníkářství vzhledem k budoucímu financování sladkovodní akvakultury. (Její text přinášíme níže)

Na polskou konferenci pak navázalo zasedání FEAP, které se uskutečnilo v říjnu v Řecku na ostrově Rhodos. To rezoluci projednalo a pověřilo generálního sekretáře této mezinárodní organizace, aby ji předal do Bruselu.

„Do rezoluce se nám podařilo prosadit myšlenku případné podpory pro střední podniky, upozornit Brusel, aby nedocházelo ke zvy-

Na zasedání FEAP v Řecku zastupoval Rybářské sdružení ČR jeho prezident Jan Hůda spolu s asistentem ředitele Martinem Urbánkem

hodňování malých a mikropodniků při financování z fondů EU jako tomu bylo dosud. Budoucnost, udržitelnost sektoru je totiž závislá především na firmách střední velikosti, které jsou hlavním ga-

rantem produkce kapra u nás,“ uvedl Martin Urbánek, který Rybářské sdružení ČR zastupoval spolu s jeho prezidentem Ing. Janem Hůdou, Ph.D., na zasedání v Řecku.

Dokument

Rezoluce vyzývá k větší podpoře sladkovodního rybníkářství

V současnosti je diskuzi podrobována budoucnost a rozpočet Společné rybářské politiky (SRP) v Evropské unii po roce 2014. Plánuje se, že v letošním roce by měla být v tomto rámci přijata významná rozhodnutí. Diskuze o budoucnosti SRP a Evropského rybářského fondu (ERF), finančního nástroje rozvoje sektoru, je téměř výhradně orientována na záležitosti vztahující se k mořské akvakultuře v síťových klecích nebo velice intenzivním recirkulačním systémům akvakultury.

Tradiční rybníční akvakultura, která prokázala svou udržitelnost v dlouhém časovém období, není přitom v SRP a ERF adekvátně brána do úvahy. Chtěli bychom vyzvednout specifika tradiční akvakultury s cílem usnadnit těm, kteří ve věci budou rozhodovat, aby adekvátně

uvážili pozici sektoru akvakultury v reformě SRP.

Tradiční chovy kapra jsou vybudovány v oblastech s nižší kvalitou půdy, než se vyžaduje pro zemědělství. To vytváří širší možnosti pro lidskou činnost v zemědělství.

S cílem rozlišit tradiční rybníční akvakulturu od ostatních forem akvakultury ve vztahu k SRP, bychom rádi vyzdvihli některé hlavní rozdíly:

Tradiční rybníční akvakultura:

- obhospodařováním vnitrozemských vod udržuje diverzitu a indigenní populace ryb
- lokální konzumenti jsou prostřednictvím trhu zásobováni vysoce kvalitními, čerstvými, lokálně/regionálně známými druhy ryb
- odchovem násadového materiálu podporuje projekty ochrany populací ryb

- pomáhá udržovat a řídit lokální biodiverzitu prostřednictvím ochrany prostředí mnoha druhů ohrožených a chráněných živočichů a rostlin
- ve specifických povodích přispívá k správnému hospodaření s vodou

Diverzifikační aktivity a dosažené výsledky tradiční rybníční akvakultury musí dostat větší podporu v reformě SRP.

Tradiční rybníční akvakultura může přispívat evropskému obyvatelstvu jako spolehlivý zdroj vysoce kvalitní, zdravé a lokální/regionální potraviny. Tradiční rybníční akvakultura se svými rozsáhlými plochami velkých rybníků a jezer je ve střední a východní Evropě soustředěnými centry biodiverzity. Tento typ akvakultury je klíčovým faktorem k udržování a rozvoji tohoto prostředí formou udržitelných pracovních zkušeností. Nicméně

překážky z legislativy životního prostředí vytvářejí pro tradiční rybníční akvakulturu významné ekonomické bariéry. Tyto překážky mohou omezit ekonomickou životaschopnost tohoto podnikání. Výjimečný environmentální status rybníčního prostředí může být vymizením tradičního chovatelského podnikání ztracen. Proto je zapotřebí uvést v praxi nezbytná a neodkladná omezující opatření v oblasti stále chráněného kormorána, vydry, volavky a bobra, způsobujících nezměrné ekonomické škody na tradičním rybníkářství.

Tradiční rybníční akvakultura zajišťuje službu veřejnosti svým pečlivým přístupem k vodním zdrojům. Rybníky a jezera zabezpečují retenci vody, využítí živin a zlepšují lokální klima a krajinu.

(Pokračování na straně 7)

Rybářství Telč se zaměřuje hlavně na vedlejší druhy ryb

Chcete-li navštívit Rybářství Telč a.s., do města zapsaného na seznam UNESCO nejezděte. Firma má totiž sídlo v jihočeské vesnici Lipnice, ležící necelých deset kilometrů před Dačicemi směrem od Jindřichova Hradce. Areál na první pohled zaujme upraveností a čistotou. Je vidět, že má „svěho pána“. V tomto případě Ing. Petera Vavra. „Na pořádek si opravdu potrpím,“ říká předseda představenstva a ředitel v jedné osobě.

Lipnice

Kdysi, před půl stoletím, zde bývalo vyhlášené pstruhařství. Dnes je místo vyhlášené produkcí vedlejších druhů ryb. Ty se sem svážejí z celého území, na němž akciová společnost Rybářství Telč podniká. To zahrnuje Jihočeský a Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina. Dohromady jde o 190 rybníků o rozloze 800 hektarů. Leží hlavně na Telčsku, Dačicku, Moravskobudějovicku a Znojemsku. „Koncentrace těchto ryb do jednoho místa je nákladnější, ale vyplácí se. Vedlejší druhy ryb jsou citlivější a náchylnější na poškození, a proto je na rybnících nejtřídníme. Veškerá manipulace s ni-

Peter Vavro

mi probíhá až tady pod střechou a v teple,“ říká Peter Vavro a ukazuje zastřešené manipulační bazény. V nich se ryby třídí a krátce

přechovávají, než se prodají. Právě jejich kvalitu pokládá za předpoklad úspěšného prodeje.

Vedlejší druhy ryb se v Rybář-

ství Telč produkují na úkor kapra. Firma je největším producentem lína v Česku. Mezi její další produkci patří všechny kategorie candáta, plotice, okouna, perlička, štiky nebo amura. Celkem jde zhruba až o 100 tun vedlejších ryb ročně. Chovu pstruhů se prakticky nevěnuje, protože nemá vhodný zdroj vody. „Vodohospodářské poměry se zde natolik změnilo, že se tu pstruh už dělat nedá,“ říká šéf firmy. Ta k vedlejším druhům ryb přidává i 300 tun kaprů, které chová hlavně ve svých jihomoravských rybnících. „My jsme pět set, šest set metrů nad mořem, začíná tu Česká Kanada, a to nejsou vhodné podmínky pro kapra,“ vysvětluje Vavro. A tak na tradiční českou rybu zbývá nějakých 55 „jihomoravských“ rybníků o rozloze 300 hektarů. „V tunách kaprů nelze lovit vedlejší ryby. To je zabijete,“ dodává.

Modernizovaný lipnický areál nyní tvoří manipulační a výtěrové rybníky, skladovací haly s manipulačními bazény na vedlejší druhy ryb, jednoduchá líheň a kaprové sádky. V roce 2012 se jedna z hal modernizuje a místo 10 v ní bude 16 bazénů na vedlejší rybu. „Je tu hromada hluchého místa, technologie dožívá a je na čase i tohle zařízení zlepšit. Dát vše do plastu a zavést provzdušňování,“ říká Peter Vavro. Na investici za tři milióny korun získal peníze z Operačního programu Rybářství. Moderní prostředí pro skladování různých kategorií ryb podle věku či váhy ocení i zákazníci. „Lidé sem jezdí nakupovat, i když jsme pomalu na konci světa. Hodně jich je přítom z Rakouska a Německa. Nikoho neomezují, ale vždy je potřeba najít poměr mezi cenou a kvalitou,“ říká Vavro a netají se tím, že chce svou produkci vždy co nejlépe zpeněžit. „Produkcí nelze nafouknout. V tom nás limitují orgány ochrany přírody. I proto je třeba si nechat kvalitní produkci dobře zaplatit,“ má jasno šéf Rybářství Telč. V něm pracuje 22 stálých zaměstnanců.

Kaprové sádky

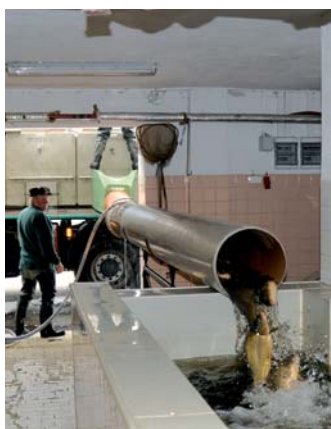
Manipulační a výtěrové rybníky

Rybí líheň

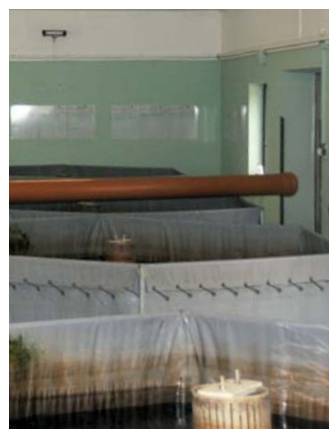
Candát násadový, dvouletý

Sádecký Vilém Hes při skládání ryb do manipulačních bazénů

Václav Zdychynec, rybář a řidič

Manipulační sklad pro ryby

6 | VĚDA A VÝZKUM

Konečně veterinární lék proti endoparazitům u ryb

Vzájemnou nadstandardní spolupráci Výroby krmných směsí PaP Újezd u Brna, společností PharmaGal Nitra a Rybářství Hodonín a veterinárního lékaře MVDr. Jana Kulheima z Kyjova byl vyvinut veterinární lék Prazicest jako medikace pro premix a MK: Ka+PR, určený k léčbě cestodózy, trematodózy a monogeneózy ryb, zejména kapra a býložravých ryb (*Caryophyllaeus*, *Khawia*, *Botriocephalus* a *Monogenea*). Letos v lednu pak Státní veterinární správa ČR udělila Janu Kulheimovi výjimku na dovoz a použití neregistrovaného léčivého přípravku Prazicest.

Újezd u Brna

V uplynulých letech se opakovaně na naší výrobu krmných směsí, která má povolenou výrobu medikovaných krmiv (MK) obracely různé rybářské závody s dotazy na možná řešení léčení kaprovitých ryb od endoparazitů. Problém nastal po zjištění, že neexistoval žádný schválený a povolený lék. Rozsáhlým pátráním v odborné literatuře a konzultacemi se specializovanými odborníky jsme zjistili, že tento problém není jenom na území Česka, ale v celé Evropě. Bohužel tehdy v našich možnostech nebylo ho okamžitě řešit. Překážek byla řada a nejenom v legislativě. Z později vyšlé odborné literatury o léčení kaprovitých ryb jsme si ověřili, že naše dosavadní šetření jsou pravděpodobně správná.

Krátce uvádíme průběh odzkoušení tohoto veterinárního léčiva. V roce 2010 v období léta a podzimu proběhly poloprovazní a laboratorní testy na několika skupinách ryb a to na kapřím plůdku, plůdku karasu zlatém a závojnatečkách. Kvůli nevhodné velikosti granulí muselo dojít k pomletí vzorku MK: Ka+PR. I přes tuto komplikaci došlo ke zkrmení zhruba 2 až 4 procent hmotnosti obsádky u vzorků ryb v akváriích, které byly před tímto pokusem chovány v rybnících a tedy ve styku s přirozenou potravou. Po aplikaci léčiva došlo během dvou dnů k vypuzení dospělců i různě starých tasemnic, nebo jen částí. Po zhruba 14 dnech došlo k opětovnému přelčení MK: Ka+PR a opět byly vypuzeny různě staré tasemnice. Po této, tedy druhé dávce, asi za týden, bylo vyšetřeno z každého hejna pokusných ryb na 10 procent populace. Ani v jednom případě nebyl zachycen

Pohled do Výroby krmných směsí PaP

ani jeden jedinec tasemnice. Ryba byla po celou dobu krmena umělou potravou bez možnosti reinvaze tasemnic z přirozeného biotopu, přirozenou potravou.

V provozních podmínkách bude docházet k opakované reinvazi tasemnic z přirozené potraviny podle stavu přirozené potraviny a teploty vody.

V provozních podmínkách bylo poprvé použito toto MK:

Ka+PR letos počátkem června na kapřím plůdku o velikosti 3g/kus. Tedy zhruba 3 až 5 cm ve stáří asi 30 dní. U těchto ryb byl zachycen výskyt raných stádií tasemnic a motolic v zaživacím traktu a v očích. Po podání MK: Ka+PR v jedné dávce došlo k vypuzení tasemnic a po provedené pitvě i ke zjištění částečného vy-

puzení motolice oční. Rozhodně po zhruba jednom týdnu po podání MK: Ka+PR a provedené pitvě, nebyl zachycen žádný výskyt tasemnice a ani se nevyskytl nový

výskyt motolice oční. Nyní probíhají další, opakované testy v dalším rybářství s MK: Ka+PR proti motolicím očním.

Zhruba dva měsíce od posledního podání MK: Ka+PR v Rybářství Hodonín byl opět

vyšetřen kapřím plůdek a zachycena přítomnost vajíček tasemnic i motolic v zaživacím traktu ryb (odpovídá to přesně vývojovému cyklu, vzhledem k teplotě vody a roční době), což je čas podat MK: Ka+PR na raná stadia tasemnic a motolic (MK: Ka+PR nemůže postihnout vajíčka, ale jen živá stadia).

Po srovnání příjmů krmiva a stavu ryb lze jednoznačně říct, že se příjem a využití potravy velmi pozitivně projevil na velikosti a kondici ryb. Pro srovnání uvádíme, že ryby byly minulý rok, tedy před podáním MK: Ka+PR, v této době velké asi 10 až 15 g/kus. Momentálně, po podání MK: Ka+PR, jsou nejmenší rybky velké 15 g/kus a největší 80 g/kus, při průměrné hmotnosti 35g/ks. Praktické zkušenosti a poznatky z dalších rybářství soustřeďujeme a uvedeme někdy příště.

Veterinární lék Prazicest je v současné době jediným účinným a povoleným přípravkem na trhu v ČR a SR, resp. v celé EU. V důsledku zákazu EU používat některá léčiva nebo jejich ingredience, došlo u antiparazitik pro ryby k tomuto stavu. Proto hodláme se slovenskými partnery v tomto úkolu pokračovat a připravujeme s nimi i veterinární lék na doléčení poškozeného zaživacího ústrojí ryb od již vypuzených endoparazitů.

Některé praktiky se mylně a nesprávně domnívají, že k tomu lze používat přípravky určené k léčení virového onemocnění kaprovitých ryb. Současný výrobci léčiv k léčbě virového onemocnění kaprovitých ryb ale jednoznačně uvádějí, že jimi vyráběná veterinární léčiva jsou určena jen k léčbě virového onemocnění kaprovitých ryb a ne jako endoparazitikum.

Preparát MK: Ka+PR je nutné pro kaprovité ryby dávkovat do dvou let věku, případně déle, důsledně podle návodu, tedy 3 krát během každého roku, neboť vývojový cyklus parazitů se neustále opakuje. Přípravek také nelze používat u tržních ryb tedy v roce výlovu. Případné odborné dotazy zodpoví MVDr. Kulheim, Ing. Komárek z VKS PaP nebo Ing. Matura z Rybářství Hodonín.

Kolektiv autorů:

MVDr. Miroslav Kocifaj, PharmDr. Marián Dubaj, MVDr. Ota Kar Kolář, Ing. Radim Komárek, Ing. Tomáš Pivec, Ing. Karel Matura a MVDr. Jan Kulheim

Veterinární lék Prazicest je v současné době jediným účinným a povoleným přípravkem na trhu v ČR a SR, resp. v celé EU

Rybářské sdružení na Gastrofestu

Mezi významné marketingové akce roku 2011 se zařadila účast Rybářského sdružení ČR na listopadové gastronomické přehlídce Gastrofest v Českých Budějovicích. Expozice představila obor a díky spolupráci se Střední rybářskou školou Vodňany také atraktivní praktickou ukázkou filetování kapra.

České Budějovice

„Zájem byl značný a snad ještě větší než v uplynulých letech. Po-

zorní diváci ocenili výkon žáků někdy potleskem, někdy jim šli něco koupit jako dík za to, co se naučili,“ uvedl učitel Miroslav Merten.

Expozici navštívili například jihočeský hejtman Jiří Zimola s radní pro školství, mládež a sport Janou Krejsovou. Vznikla zde i rozhlasová reportáž o filetování pro Český rozhlas České Budějovice.

Na akci se už tradičně podílela také strakonická Euroškola se společností Lesy a rybníky města České Budějovice.

Návštěvníci expoziční stánku při degustaci

Studenti Střední rybářské školy Vodňany při praktické ukázce filetování kapra

Kuchaři vařili po šesté v soutěži Český kapr

Rybářské sdružení ČR se zde podílelo rovněž na uspořádání odborného semináře nazvaného Sladkovodní ryby - ekonomika a dostupnost pro restaurace. Lektorem zde byl Ing. Eduard Levý. A také na soutěži profesionálních kuchařů Český kapr. Seminář byl určený nejen odborníkům, ale i široké veřejnosti. Lidé se zde blíž seznámili s jednotlivými sladkovodními rybami - jejich charakteristikou, do-

stupností, způsobem zpracování a úpravami pro jednotlivé kuchařské postupy. Následovala ukázkou ekonomického zpracování ryb a příprava několika druhů rybích jídel. Vyvrcholením programu pak byl 6. ročník soutěže Český kapr v podání šesti profesionálních kuchařů na téma: Český kapr v kuchyni Rožmberků. Gestorem soutěže byl Oldřich Pítra.

(Rozhovor s E. Levým na str. 8)

Oldřich Pítra měl na Gastrofestu na starosti soutěž Český kapr

Jak na to, ukazuje Jakub Kymlička ze Škola hotel a gastro hotel International Praha JNT. Připravil filet z kapra pošírovaného na rybí várce, s jemně zauzenou rolkou ze pstruha se šalotkovým svítkem, zeleninovým ragú a dýňovým čatní

U stolu gastronomických porotců se posuzovala nejen chuť, ale také úprava na talíři a celkový dojem

Dokument

Rezoluce vyzývá k větší podpoře sladkovodního rybářství

(Dokončení ze strany 4)

Tradiční rybníční akvakultura potřebuje přímou podporu k udržování svého provozu. Rybochovné farmy provozují významné služby lokálnímu společenství. Budoucnost ERF musí zvážit svou přizpůsobivost k specifickým potřebám tradiční sladkovodní akvakultury. Požadujeme vytvořit speciální sekci, oslovující tento sektor akvakultury.

Měly by být zváženy následující body:

- cílem EU je podpořit střední, malé a mikro podniky. To by se mělo odrazit v adaptaci na administrativní překážky při žádostech, platbách a kontrole podpůrných prostředků ERF v administrativní kapacitě takových podniků
- tradiční chovatel ryb musí obdržet adekvátní kompenzace za udržitelné regionální služby, vykonávané pro lokální společnost
- zvážena musí být finanční kompenzace za škody způsobené živočichy
- regiony tradiční rybníční akvakultury jsou většinou situovány v nevyvinutých venkovských oblastech. Proto tyto regiony musí být brány jako „rybářsky závislé“ regiony. Finanční podpora by proto měla být směřována společně s dalšími aspekty jako je například ekoturistika a cílem je udržet a podpořit v těchto oblastech udržitelnost rybářské hospodářské praxe. To by také těmto nedostatečně vyvinutým „rybářsky závislým“ oblastem zajistilo novou ekonomickou prosperitu
- zajistit vhodnější reprezentaci rybníční akvakultury (například ustavení Poradního výboru pro rybníční akvakulturu)

8 | POSLEDNÍ STRANA

Bývalý rybář a kuchařský expert Ing. Eduard Levý přednáší na školách a říká: Mrzí mě, že se naše kvalitní ryby v restauracích málo uplatňují

Ing. Eduard Levý je food manažerem Lesů Hluboká nad Vltavou a externím vyučujícím Fakulty rybářství a ochrany vod JU, kde přednáší předmět Gastronomie produktů akvakultury. Zároveň je také lektorem Asociace kuchařů a cukrářů (AKC) a nositelem stříbrné medaile M. D. Rettigové.

Co má na starost food manažer dřevařské firmy?

Středisko výroby potravin, kde se vedle kaviáru produkují i výrobky z ryb, zajišťují cateringové služby, prezentace, výstavy a podobně.

Jak jste se dostal k rybám? Jste víc „rybář“ nebo „kuchař“?

Vystudoval jsem SRTŠ a po vysoké škole jsem pracoval na Státním rybářství Mariánské Lázně a Blatná. Po roce 1989 jsem z rybářství odešel. Dělal jsem pro firmu Emco a pak dostal nabídku z Hluboké na přípravu výroby kaviáru a chovu ryb. Stále jsem duší rybář. A kuchařina? To je stejně krásné řemeslo, kde lze uplatňovat kreativitu, um, zručnost a kde se musí hodně přemýšlet. Zvláště při zajištění velkých rautů, aby všechno časově navazovalo.

Pět let také přednášíte na hotelových školách zpracování a přípravu ryb. To máte málo práce?

Jak jsem říkal, stále se cítím rybářem. A mrzí mě, že naše kvalitní ryby, zejména pak kapr, se v českých restauracích málo uplatňují. Díky aktivní spolupráci s AKC, jejímž jsem členem, jsme proto začali s přáteli kuchaři připravovat školení profesionálních kuchařů na téma sladkovodní ryby ve studené a teplé kuchyni. Na největší soutěži žáků kuchařů Gastro junior jsem se pak seznámil i s problémy odborného školství. A tak jsem, za pochopení Rybářského sdružení, začal na některých školách učit pedagog a hlavně žáky.

Kolik těch škol je?

Škol, vyučujících gastronomii a speciálně kuchaře, je mnoho. Co vím na devadesát a je mezi nimi velký rozdíl. Snažím se proto vybírat kvalitní školy. Uvolněné prostředky umožňují udělat čtyři semináře ročně.

Co tam učíte?

Jde o čtyři hodinové bloky o chovu ryb, jednotlivých druhů, správném ošetření a zpracová-

Eduard Levý při školní přednášce ...

... a ve „veletřní“ kuchyni na Gastrofestu

ní. A také o klasické i moderní úpravě našich ryb ve studené i teplé kuchyni s praktickou ukázkou a ochutnávkou. Hodně přitom upozorňuji na časté nešvary z provozů, které podávanou rybu znehodnocují.

Co to je za nešvary?

U výrobců kvalitní opracování, podceňování významu restaurací, myšlení. U kuchařů neprofesi-

onalita. Pstruha smaží ve friteze, u dovozových pstruhů po rozmrazení rybu nevyčistí, neodstraní ledvinu a ryba po tepelné úpravě doslova zapáchá. Nedávno mi přítel Štěpnička doporučil rybí restauraci na cestě do Brna. Zastavil jsem se tam dvakrát, a pokaždé jsem byl zklamán.

Co se stalo?

Halászlé nepříjemně vonělo. Asi

zůstatky, z kterých bylo uvařeno, byly déle v teple. Kapří hraběnčiny medailonky - za slušnou cenu jsem dostal dvě ocasní části s neprořezanými kůstkami. Lín byl vysušený a doporučené restované nudle na másle byly ohřáté v mikrovlnné troubě do křupavého stavu. Další jídlo v této hotelové restauraci nebudu raději popisovat. Tak by šlo pokračovat.

Co všechno vaše středisko dělá? Jak je velké?

Vedle kaviáru se zaměřujeme na doplňkový sortiment ze sladkovodních ryb pro hotely a lázně. Jde třeba o Kapří tatar, Kapr Casanova nebo Rybí utopenec. Což jsou výrobky oceněné v soutěži Chutná hezky Jihočesky. Mimochodem, firmě IKEA jsme do jejich restaurací nedávno dodali 1,5 tuny Tataru z lososa. O cateringových službách jsem už mluvil. Celkem nás je ve středisku šest.

Co udělat pro zlepšení prodeje ryb?

Těší mě, že laici i odborná kuchařská veřejnost už o úpravě a přípravě ryb vědí víc. Je za tím mnoho přednášek a osvět, na níž se podílela i má domovská pobočka AKC Šumava pod vedením manželů Pítrových a zejména vynikající soutěže Český kapr. Pomohla i kampaň Ryba domácí a aktivity, které podporuje Rybářské sdružení. Na straně výrobců, a mnozí mi prominou, řeknu-li nás rybářů, je třeba změnit myšlení a snažit se přiblížit potřebám kuchařů. Je třeba dostat naše ryby do restaurací, kam chodí jíst mladá generace a naučit kuchaře ryby správně a kvalitně připravovat. A tady nás čeká ještě mnoho práce.

Blíží se konec roku. Jaký je váš nejoblíbenější recept na „vánočního“ kapra?

Řízek z kapra s bramborovým salátem si dělám jen o vánočních svátcích a pořádně si ho vychutnám. Jinak si připravuji na Vánoce a Nový rok kapří tatar, marinovaný kapří hřbet, celerový salát s kapřím masem. A také Kapra Cassanovu, ke kterému si dopřávám náš kaviár z lososa.